

УДК 821.161.2.09-34Осока

ЛЕНСЬКА Світлана – доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри української літератури, Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка, вул. Остроградського, 2, Полтава, 36000, Україна (svlenska@ukr.net)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9061-2777>

DOI: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2021.48.11>

Бібліографічний опис статті: Ленська, С. (2021). Поетика «Балади про квашені помідори» С. Осоки. *Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія «Філологія», 48, 86–92.* doi: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2021.48.11>.

ПОЕТИКА «БАЛАДИ ПРО КВАШЕНІ ПОМІДОРІ» С. ОСОКИ

Анотація. Сергій Осока – один із талановитих сучасних письменників, автор збірок поезії, прози, перекладач, редактор, критик. Цього року його збірка «Три лини для Марії» увійшла до «довгого» списку номінантів на Шевченківську премію. У статті йдеться про одну з кращих новел С. Осоки «Баладу про квашені помідори» збірки «Нічні купання в серпні», за яку автор удостоєний премії імені Ф. Рогового (2018) Полтавської обласної ради. Збірку складають понад тридцять новел, об'єднаних екзистенційними проблемами життя і смерті, пошуку сенсу буття, ставлення до минулого, його зв'язку з сучасністю. «Балада про квашені помідори» є своєрідним камертоном збірки. Установлено, що в новелі наявні два наратори: події подаються з погляду дитини, а потім дорослого. Таким чином, відбувається переплетення й нашарування різних часових і просторових просторів, що поглиблює смислову структуру твору. Спогади про побутові речі в дитинстві у такий спосіб перетворюються на свого роду міфологічний ритуал, у якому людина нерозривно пов'язана з землею, з річним циклом, а також зі своїм родом. Доведено, що особливе місце в новелі «Балада про квашені помідори» відіграють жіночі образи – баби й прабаби. Остання репрезентована як хранителька роду, як архетипний образ Великої Матері – рідної землі. Смерть баби і прабаби символізує розрив одвічних зв'язків, тому викликають тугу в головного героя. Але образ помідорів, які щороку (мотив циклічності) вирощували жінки, перетворений на символ пам'яті про дитинство (мотив раю). У статті розглянуто особливості поетики новели та функційне навантаження елементів: переосмислено жанр балади, проаналізовано художній час і простір, міфологічні елементи в тексті, зміст заголовка, прийоми характеристики персонажів.

Ключові слова: Сергій Осока, балада, новела, імпресіонізм, екзистенційні проблеми, художня деталь, поетика.

LENSKA Svitlana – Doctor of Philological Sciences, Associate Professor, Professor at the Department of Ukrainian Literature, Poltava V.G. Korolenko National Pedagogical University, 2, Ostrogradsky str., Poltava, 36000, Ukraine (svlenska@ukr.net).

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9061-2777>

DOI: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2021.48.11>

To cite this article: Lenska, S. (2021). Poetyka «Balady pro kvasheni pomidory» S. Osoky [Poetics of the “Balads about sour tomatoes” by S. Osoka]. *Problemy humanitarnykh nauk: zbirnyk naukovykh prats Drohobytskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka. Seriya «Filolohiia» – Problems of Humanities. “Philology” Series: a collection of scientific articles of the Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, 48, 86–92.* doi: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2021.48.11> [in Ukrainian].

POETICS OF THE “BALADS ABOUT SOUR TOMATOES” BY S. OSOKA

Summary. Serhiy Osoka is one of the most talented modern writers, author of poetry collections, prose collections, translator, editor and critic. This year, his collection “Three Ropes for Maria” was included in the “long list” of nominees for the Shevchenko Prize. The article is about one of the best short stories by S. Osoka “The Ballad of pickled tomatoes”, included in the collection of short stories “Night swimming in August”, for which the author was awarded the F. Rogovyi Prize (2018) of the Poltava Regional Council. The collection consists of more than thirty short stories, which are united by existential problems of life and death, the search for the meaning of life, attitude to the past, its connection with the present.

“The Ballad of pickled tomatoes” is a kind of tuning fork of collection. It is established that there are two narrators in the novel – the events are presented from the point of view of a child and then an adult. Thus an intertwining and layering of different temporal and spatial spaces is ranspired, which deepens the semantic structure of the work. Memories of household items in childhood thus become a kind of mythological ritual in which man is inextricably linked with the earth, with the annual cycle, as well as with his family. It is proved that a special place in the short story “The Ballad of pickled tomatoes” is played by female characters – grandmother and great-grandmother. Great-grandmother is represented as the guardian of the family, as an archetypal image of the Great Mother – the native land. The deaths of grandmother and great-grandmother symbolize the severance of eternal ties, so they cause longing for the protagonist. But the image of tomatoes grown by women every year (cyclical motif) becomes a symbol of childhood memory (paradise motif). The article considers the features of the poetics of the short story and the functional load of the elements: rethought the genre of ballads, analyzed artistic time and space, mythological elements in the text, the content of the title, methods of characterization.

Key words: Serhiy Osoka, ballad, short story, impressionism, existential problems, figurative detail, poetics.

Постановка проблеми. Творчість полтавського поета й прозаїка Сергія Осоки (нар. 1980) відзначена низкою премій, але, на жаль, недостатньо досліджена в сучасному літературознавстві. Під час навчання на філологічному факультеті Полтавського державного педагогічного університету імені В.Г. Короленка вірші поета-початківця друкував часопис «Рідний край», періодична преса обласного та всеукраїнського рівня («Кур’єр Кривбасу» та ін.). Талант С. Осоки був помічений професійними критиками, і в 2000 році він став лауреатом Міжнародного конкурсу кращих творів молодих українських письменників «Гранослов» та учасником Всеукраїнської наради молодих літераторів. 2002 року вийшла у світ перша поетична збірка «Сьома сніжинка січня». Потім з’явилися збірки віршів «Голос мисливця» (2006), удостоєна III премії видавництва «Смолоскип», та «Небесна падалиця» (2015). Окрім талановитої поезії і чудових перекладів, зокрема Г. Лорки, Сергій Осока відомий як прозаїк.

Сьогодні у «Видавництві Старого Лева» надруковані дві збірки новел – «Нічні купання в серпні» (2016) і «Три лини для Марії»

(2020), які викликали низку позитивних відгуків від професійної критики та щире захоплення читачів. За першу збірку прози автор удостоєний премії імені Ф. Рогового Полтавської обласної ради (2018), а книга «Три лини для Марії» включена в «довгий список» номінантів на Національну премію України імені Тараса Шевченка 2022 року. Попри велику популярність письменника завдяки публікаціям творів у соціальних мережах, аналітичних розвідок про нього вкрай мало.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Творчість поета увійшла в огляди та антології літературної Полтавщини (М. Степаненко, П. Стороженко, Н. Фурса). Поетичним збіркам С. Осоки присвятили свої студії В. Сарапин, В. Кордун, Т. Овчаренко, Б. Пастух. Різні аспекти малої прози С. Осоки стали предметом аналітичних розвідок Л. Денисенко (авторка передмови до дебютної книги новел), О. Коцарева, М. Свалової, Т. Трофіменко, Г. Улюри та ін. Вони репрезентують здебільшого загальні огляди тематики або стилістики епосу письменника. Кілька статей прози митця присвятила ще одна випускниця, а нині викладачка факультету філології та

журналістики Полтавського педуніверситету Марина Свалова, теж талановита поетеса (псевдонім Марина Боровська). Вона дуже тонко відчуває внутрішній пульс Осочиної творчості, глибоко інтерпретує його тексти, наприклад міфологічні доміанти або особливості хронотопу, однак зразки цілісного аналізу окремих творів митця наразі відсутні.

Тож **актуальність роботи** визначена необхідністю здійснити мікроаналіз однієї з кращих новел письменника. **Мета статті** – цілісний аналіз змістового наповнення й формально-поетикальної своєрідності «Балади про квашені помідори» С. Осоки. Для реалізації мети необхідно вирішити низку **завдань**:

- 1) розглянути проблематику «Балади про квашені помідори»;
- 2) проаналізувати жіночі образи новели крізь призму міфологічних структур;
- 3) дослідити жанрові та стильові особливості тексту.

Виклад матеріалу. Дебютна збірка малої прози С. Осоки «Нічні купання в серпні» з'явилася 2016 року. До неї увійшли 32 новели, що охоплюють різну тематику, але об'єднані екзистенційними проблемами життя і смерті, самотності людини, складними взаєминами зі своїм минулим. Прикметною ознакою малої прози письменника є автобіографічність, що відмічають критики й літературознавці. В одному з інтерв'ю С. Осока відверто зізнається: «Загалом світ холодний, і ми йдемо по ньому кожен окремо, захоплюючись то однією, то іншою ілюзією. Але дійдемо в самоті, в порожні» (Коцарев, 2017). «Балада про квашені помідори» відкриває збірку, відіграє роль своєрідного камертону до неї.

Екзистенційний зміст новелістики С. Осоки зосереджений навколо вічних проблем буття – життя і смерті, що виразнені й доповнені проблемами сенсу буття, збереження вічних цінностей. Герой більшості творів (переважно автобіографічний) відчуває глибинно-архетипну належність до роду, близькість до природи, до рідної землі.

У більшості міфологічних систем світу образ Великої Матері, найвищої богині, котра символізувала життя, асоціювався зі стихією землі. Саме земля годувала людей своїми плодами, тобто дарувала життя, а потім приймала їх на вічний спочинок. Карл Густав

Юнг, а згодом і його послідовник Еріх Нойман досліджували цей архетип і вбачали його різноманітні втілення в образі матері, бабусі, свекрухи, наставниці – тобто тієї, хто вчить, хто передає необхідні для виживання знання. Архетип Великої Матері водночас належить різним міфологічним системам і водночас віддзеркалює індивідуальний досвід персонажа / автора. Важливою атрибутивною рисою цього символу жіночності є магічний вплив на героя: Велика Мати є втіленням фемінного начала та носійкою мудрості, турботи, всевідання, тому в різних міфологіях вона панує одночасно і в земному, і в потойбічному світах.

У «Баладі про квашені помідори» присутні два жіночі образи – баби і прабаби розповідача, які архетипно тяжіють до образів Великої Матері і стихії землі. Вони перебувають у складних взаєминах: «Ваша баба, власне, дідова жінка, – не забудьте ж, що вона баба тільки вам, а комусь якраз осоружна, ледача й лайлива невістка – щоразу намагається зірвати священне таїнство підготовки насіння» (Осока, 2016, с. 11). Іронія в наведеному уривку маркує традиційні для фольклору стосунки між свекрухою та невісткою, але попри сварки й незадоволення одна одною, вони дружно, разом працюють на городі. Взаємодію жінок із землею семантично розширено до міфологічного обряду, де баба і прабаба відіграють роль жриць, а насіння – жертвопринесення.

Сучасна критикиня Тетяна Трофименко назвала свою статтю про Осоку-прозаїка «Лицар Прекрасної Баби», іронічно натякнувши на Дон Кіхота. Паралель із героєм Сервантеса окреслена цілком відверто: «Сергій Осока добровільно обирає для себе роль лицаря печального образу, готового на довічне служіння – тільки на місці Прекрасної дами в нього опиняється сільська полтавська баба, до речі, не така романтична й звеличена, як діди й баби Василя Симоненка, а така собі, справжня, довженківська (любить випити й полаятися). Ясна річ, що для такої самовідреченої жертвовності замало було б звичайної любові до бабусі, – внутрішній конфлікт персонажа значно глибший, закорінений у дитячих травмах: він розкриває його також у першій новелі, аби потім знову й знову проговорювати» (Трофименко, 2019, с. 159). І критикиня має рацію: майже в кожній новелі письменника присут-

ній образ баби або прабаби. Зображуючи бабу Ольгу, головний герой-наратор акцентує увагу на метонімічному образі «*сірєнєвої кохти*» – вочевидь, колись це була модна річ, що вказувала на смак і достаток хазяйки, а тепер належить минулому, як і сама жінка.

Жанр твору маркований у заголовку. Як відомо, балада – «синтетичний жанр ліро-епічної поезії фантастичного, історико-героїчного або соціально-побутового типу з драматичним сюжетом» (Літературознавча енциклопедія, 2007, с. 112). Цей жанр започаткований у фольклорі, потім він активно розвивався у романтичній традиції, де склалися його основні сюжетно-поетичні ознаки: оспівування героїки минулого (історична балада), тяжіння до архетипних структур (міфологічна балада), емоційне переживання драматичних колізій особистого життя (соціально-побутова балада).

У творі С. Осоки переосмислено традиційні поетикальні ознаки баладного жанру. Насамперед тут відсутні традиційні для балади героїчний або любовний сюжет, хоч наявний мотив розлуки, прощання. У буквальному сенсі – це болісне переживання смерті рідної людини, розлука з нею, розрив психологічних зв'язків із власним дитинством, невід'ємною частиною якого була померла баба Ольга. У своєму огляді дебютної прозової книжки письменника Т. Трофименко констатує: «Головна з цих проблем, які турбують Сергія Осоку та його персонажа, полягає в тому, що баби помирають» (Трофименко, 2019, с. 158). У широкому смислі – на наших очах відбувається процес внутрішнього дорослішання розповідача, усвідомлення на чуттєвому рівні закономірності людського буття, невідворотності смерті, примирення з нею.

Першою «сильною» позицією тексту є заголовок. У творі С. Осоки спостерігаємо якщо не оксюморон, то принаймні поєднання протилежних за стилістикою та асоціативним рядом понять: приземлено-прозаїчні квашені помідори, що не є якоюсь особливою, вишуканою стравою, та термін «балада», асоціативно пов'язаний з піднесено-книжною традицією. Узагалі однією з найприкметніших ознак творчості С. Осоки, на нашу думку, є вміння помічати антиномії в людському бутті, відбите у художніх текстах за допомогою антитези або несподіваного поєднання різнорідних речей.

Традиційний у баладному жанрі, зокрема у фольклорному та романтичному різновидах, мотив метаморфози також наявний у тексті С. Осоки. Тут перетворення відбувається з помідорами. Зображено рік життя головного героя, а разом з тим цілий закінчений життєвий цикл рослини – від відбору насіння ранньої весни до збирання врожаю, у широкому сенсі – це великий часовий період, від дитинства наратора до дорослості. Річний аграрний цикл у міфологічних текстах становить основу оповіді, символізуючи вічність і незнищенність життя.

Циклічний міфологічний час відбиває повторюваність подій. Узагалі прийом паралелізму у творах, де присутні міфологічні образи або мотиви, є досить поширеним, але в «Баладі про квашені помідори» наявний особливий паралелізм: життя людини (баби) і життя природи (помідорів). Як і в міфологічних та фольклорних текстах, життя природи – вічне, а людини – тимчасове, кінчене. Проте воно не мізерне. Відсутність якихось величних подій у бутті звичайної, «маленької» людини аж ніяк не применшує її значущість у світі як цілісній гармонійній структурі. Відтак кінець земного шляху баби стає початком мнемонічної містерії розповідача – життєве коло, індивідуальний цикл переходить на інший рівень. Про це сказав автор в одному з інтерв'ю: «Я впевнений, що минуле нікуди не зникає, воно повсюди й завжди з нами, за нами, над нами. Навіть коли ми лягаємо спати, воно стає у нас у головах і стоїть до ранку» (Коцарев, 2017).

Стилістика оповіді має свої особливості. Близькість до міфу оприявлена в сакральному обряді священнодійства прабаби, котра, як жриця, відбирає насіння помідорів: «...раптом дістає з-під ліжка вузлики й клуночки, ворочки, газетні пакунки, порвані целофанові пакетики, а часом і шматини з чистого небіленого полотна. Ваша прабаба розкладає все те на колінах, сідає при вікні й довго ворухить, перетрушує, перебирає...» (Осока, 2016, с. 11). Ємності для насіння поєднують давні традиції (небілене полотно) з сучасністю (целофан). Наведена цитата асоціативно нагадує ритуальні дії Маланки з повісті М. Коцюбинського «*Fata morgana*». Нанизування дієслів, що описують пошук найкращого насіння, дії прабаби зіставні з ритуалами служителів язичницьких культів.

Звичний етап замочування насіння перед посадкою теж описаний як особливий ритуал: «А через тиждень або півтора вранці ви вийдете надвір і побачите, що прабаба ваша на грядці. І тож не сама. А вдвох з блудною невісткою. Ставлять тички, сапкою роблять борозенки, вкидають туди товсті набубнявілі насінинки. Ніякої розсади – зразу в живу землю» (Осока, 2016, с. 13). У кінці новели, після відходу у вічність 94-літньої прабаби гинуть і вирощені нею помідори. Дід, за звичкою, приносить їх і розкладає по підвіконнях, «... і лежали вони там і місяць, і два, і три. Покривалися пліснявою, мохом, просто гнили, брунатна юшка стікала по стінах, на підлогу. І не було на те ніякої ради. І ви збирали їх з вікон і виносили в берег, на смітник. Мабуть, лише тоді ви насправді зрозуміли, що прабаба ваша померла, що вона на тому світі і що той світ – це так незміряно далеко, що не дістати навіть незробленою роботою» (Осока, 2016, с. 16).

Стосунки між жінками двох поколінь, та ще й свекрухою і невісткою є традиційною темою сімейно-побутової лірики, зокрема й балад. Але під пером С. Осоки вони відходять від стереотипних: суперечки перед початком польових робіт заміщуються злагодженою роботою на землі. І, як і вимагає жанр новели, відбувається злам або пуант: «Ваша прабаба пережила невістку років на сім. Саркома» (Осока, 2016, с. 13). Стисло, без описів, лише констатує факти, читачеві повідомлено про смерть баби Ольги. Природний процес завершення земного шляху, окрім психологічних нюансів (почуття жалю, розгубленість, спустошення, відчуття провини тощо), трансформується у філософські роздуми про тлінність всього сущого та екзистенційну самотність особистості: «Просто на ваших очах найважливіші і найдорожчі у житті предмети перетворювалися на мотлох, легшали, ставали невидимим пилом. Ви вдихали той пил од старих стрічок, од її вишневих і зелених суконь, од простирадл, од надбитої порцеляни, од незчисленних чепірадлистих статуєток – і майже не відчували цього» (Осока, 2016, с. 14); «... Речі подеколи ворушились і стогнали – чи то від тісноти, чи від чогось іншого. Речі вже тоді знали, що їх розтикають сусідам, а решту винесуть на смітник. Вони знали, а ви – ще не зовсім» (Осока, 2016, с. 14).

У цьому уривку метафоризація створює особливо щемливу психологічну атмосферу закритості, завершеності життя. Усе, що створювало інтер'єр і затишок у квартирі, втрачає зі смертю господині сенс, а відтак і цінність. Асоціативні зв'язки матеріальних деталей і психологічного стану мешканців у ній створюють особливе аксіологічне поле: «Для вас ця напівобжита квартира з вічно порожнім холодильником, засохлим кактусом на підвіконні та чайним грибом у банці колись була порятунком од вітчима, скандалів, істерик і всього вічного дурдому рідної домівки» (Осока, 2016, с. 14). Отже, невлаштоване з погляду комфорту помешкання баби Ольги було альтернативою рідній домівці внаслідок негараздів у родині головного героя.

В осиротілій квартирі з'явилися нові господарі, зробили ремонт, що остаточно стер сліди попередньої хазяйки, а відтак і пам'ять про неї. Таким чином, топос сільського городу, відкритого простору протиставлений обмеженому локусу квартири.

Природний та урбаністичний простори протиставлено в аксіологічному сенсі: в селі, на привіллї, наратор був щасливий і вільний, а в місті почувався зацькованим і настрашеним. У хронотопі «Балади...» особливу роль відіграє дорога. Тому і йшов після школи в село чотири кілометри пішки, аби швидше переміститися в гармонійний світ, де почувався захищеним. Шлях з міста в село – «чотири кілометри щастя» (Осока, 2016, с. 17), у зворотний бік – «чотири кілометри горя» (Осока, 2016, с. 18). Така психологічна антитеза зумовлена дитячими травмами: «Поведінка “два”, щоденник, реміняка, нескінченні нотації – смак і запах страху» (Осока, 2016, с. 17).

Мнемонічні образи є однією з основних ознак індивідуального стилю С. Осоки. Вони реалізовані через імпресіоністичні деталі. Письменник майстерно передає атмосферу моменту з допомогою зорових, дотикових, смакових, ольфакторних деталей. У «Баладі про квашені помідори» особливого значення набувають зорові й смакові деталі: «Крізь тонесеньку шкірку при світлі лампочки ви бачите, як бродить там сік і сяють малесенькі насінинки. Їсти треба дуже обережно, бо тільки-но відкусиш, як звідти просто таки бризне розсіл. Смак дитинства і щастя – кислий,

зброджений, неймовірно свіжий і прохолодний. ... Бо то не їжа – то алкоголь. То якась нірвана, прірва, у якій приємно тонуть ваші наструнчені дитячі трагедії, ваша недитяча нервовість і жах» (Осока, 2016, с. 18). Чуттєві деталі плавно перетікають у психологічні, мнемотичні і смислові.

Композиція новели мозаїчна. Значну частину твору займають спогади про обох родичок. Момент говоріння наратора не збігається з моментом дії, що вже відбулася. Один часопростір нашаровано на інший.

Розв'язка новели переносить читача з минулого в сучасність, коли дорослий наратор випадково натрапив у маленькій крамничці на квашені помідори, купив два кілограми й отямився лише, коли з'їв усе. «Очі чогось пекли й свербіли. То ви натерли їх солоними руками» (Осока, 2016, с. 19). Насправді смакові враження відживили спогади про дитинство, тож очі пекли від сліз. Емоції, передані через підтекст у цій деталі, відіграють роль духовного катарсису не лише наратора, але й читача.

Величезне значення в духовному світі С. Осоки відіграє природа. Саме в ній розповідач і головний герой відживляють душу, наповнюються новими силами. Вічно жива й циклічно відновлювана природа складає опозицію смерті, що екзистенційно пронизує майже всі тексти письменника.

І ще кілька слів про рецепцію новели. На своїй сторінці у Фейсбучі С. Осока

щороку оприлюднює тексти новел. Ось і цього річ «Балада про квашені помідори» була викладена 4 вересня. Пост переглянули майже дві тисячі читачів, 487 поширили, 169 залишили коментарі. Люди різних вікових груп, різних професій жваво обговорювали твір, дякували авторові й відзначали, що новела викликала зливу емоцій і торкнулася потаємних струн людських душ, оскільки в ній ідеться про любов, пам'ять, дитинство, тобто про вічні й важливі для кожного особисто моральні категорії.

Висновки. «Балада про квашені помідори» є одним із кращих творів сучасного письменника С. Осоки. Поетика новели включає романтичні елементи (жанр балади, зображення єдності наратора з природою, ідилічні взаємини з бабами), а також імпресіоністичні деталі (смакові, зорові, мнемотичні). У новелі реалістичний пласт оповіді доповнено міфологічним (посадка помідорів навесні асоціативно піднесена до рівня сакрального ритуалу; міфічна двоплановість часопростору). У центрі оповіді постає образ наратора, який, оповідаючи сімейну історію і таким чином проживаючи психологічні травми дитинства та втрати близьких людей, розмислює над екзистенційними проблемами буття.

Перспективним напрямком подальших досліджень вважаємо мікроаналіз інших зразків малої прози талановитого сучасного письменника.

ЛІТЕРАТУРА

- Денисенко Л. Осочині образки. *Нічні купання в серпні*. Львів : Видавництво Старого Лева, 2016. С. 5–7.
- Коцарев О. «Переповідати родинні історії – моя внутрішня потреба». *День*. 2017. № 38–39. URL: <https://day.kyiv.ua/uk/article/ukrayinci-chytayte/perepovidaty-rodynni-istoriyi-moya-vnutrishnya-potreba> (дата звернення: 10.11.2021).
- Літературознавча енциклопедія : у 2 томах / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. Київ : ВЦ «Академія», 2007. Т. 1, 608 с.
- Осока С. Нічні купання в серпні : коротка проза. Львів : Видавництво Старого Лева, 2016. 224 с.
- Свалова М. Міфологічні маркери художнього світу Сергія Осоки. *Науковий вісник МДУ імені В. О. Сухомлинського. Серія : Філологічні науки (літературознавство)*. 2015. № 1 (15). С. 166–171.
- Трофименко Т. Лицар Прекрасної Баби. *Окололітературне : усе, що ви хотіли знати про сучасну українську літературу*. Харків : Віват, 2019. С. 156–163.

REFERENCES

- Denysenko, L. (2016). Osochyni obrazky [The Short Stories by S. Osoka]. In *Nichni kupannia v serpni [Night swimming in August]* (pp. 5–7). Lviv : Vydavnytstvo Staroho Leva [in Ukrainian].
- Kotsarev, O. (2017). «Perepovidaty rodynni istorii – moia vnutrishnia potreba» [«Retelling family stories is my inner need»]. In *Den – Day*. Retrieved November 10, 2021, from <https://day.kyiv.ua/uk/article/ukrayinci-chytayte/perepovidaty-rodynni-istoriyi-moya-vnutrishnya-potreba> [in Ukrainian].

- Kovaliv, Yu. I.** (2007). *Literaturoznavcha entsyklopediia [Literary encyclopedia]* (Vols. 1–2; Vol. 1). Kyiv : VTs «Akademiia» [in Ukrainian].
- Osoka, S.** (2016). *Nichni kupannia v serpni : korotka proza [Night swimming in August: short prose]*. Lviv : Vydavnytstvo Staroho Leva [in Ukrainian].
- Svalova, M.** (2015). Mifolohichni markery khudozhnoho svitu Serhiia Osoky [Mythological markers of the artistic world of Sergei Osoka]. In *Naukovyi visnyk MDU imeni V. O. Sukhomlynskoho. Seriia : Filolohichni nauky (literaturoznavstvo) – Scientific Bulletin of MDU named after V.O. Sukhomlinsky. Series: Philological Sciences (Literary Studies), 1 (15)*, 166–171 [in Ukrainian].
- Trofymenko, T.** (2019). Lytsar Prekrasnoi Baby [Knight of the Beautiful Grandmother]. In *Okololiteraturne : use, shcho vy khotily znaty pro suchasnu ukrainsku literature – Around literature: everything you wanted to know about modern Ukrainian literature* (pp. 156–163). Kharkiv : Vivat [in Ukrainian].